

7. TOPLU SÖZLEŞME SEKRETERLİĞİ ÇALIŞMALARI

Sendikamız Eğitim-Sen'in toplu sözleşmeye ilişkin politikası sendikal mücadelemizin başlangıcında belirlenmiştir. Eğitim-Sen sendikal hakların bir bütün olduğundan hareketle sendika, grev ve toplu sözleşme haklarının birbirinden ayrılamayacağını savunmaktadır. Bu anlayış bugüne kadar yürüttüğümüz mücadele ile hayata geçirilmiştir.

Toplu sözleşme hakkının kullanılabilmesi esas olarak üyelerimizin fiili ve meşru gücüne bağlıdır. Hukuksal olarak toplu sözleşme yapmanın önünde bir engel de yoktur. Bununla birlikte işkolumuzun özellikleri dikkate alındığında toplu sözleşme hakkının kullanılabilir hale gelmesi, uluslararası sözleşmelerin tanıdığı toplu sözleşme hakkını güvence altına alan grevli ve toplu sözleşmeli bir yasal düzenlemenin yapılması ile mümkündür.

Eğitim-Sen, hazırlanmış olduğu Sendikal Haklar Yasa Tasarısı'nda toplu sözleşme hakkının yasal olarak düzenlenmesine ilişkin görüşlerini belirtmiştir. Bu taslakta toplu sözleşmeye ilişkin hükümler 10 maddede toplanmıştır. Madde başlıkları şöyledir: toplu iş sözleşmesi tanımı, toplu iş sözleşmesinin kapsamı ve düzeyi, toplu iş sözleşmesinin hükmü, toplu iş sözleşmesinin süresi ve bitimi, tarafların durumunda değişiklik, üyelikten ayrılma çıkarılma ya da üye olmamanın sonuçları, toplu iş sözleşmesinin yapılması ve yetki, toplu iş sözleşmesi görüşmesine çağrı, toplu iş sözleşmesi görüşmesinin başlaması, toplu iş sözleşmesinin imzalanması.

Yönetim kurulumuz, toplu sözleşme hakkının öneminin üyelerin bilincinde daha kalıcı hale gelmesini sağlamak amacıyla bir toplu iş sözleşmesi taslağı hazırlanması kararını almış ve bu doğrultuda toplu sözleşme sekreterliğini görevlendirmiştir. Toplu sözleşme sekreterliği bünyesinde oluşturulan bir komisyon 1993 Nisan ayında bir ön taslak hazırlanmış ve bu ön taslak tartışmaya açılmıştır. Çeşitli şubelerimizden bu ön taslağa eleştiri ve değişiklik önerileri gelmiş; bunlar da dikkate alınarak taslak yeniden düzenlenmiştir.

Toplu sözleşme taslağının tarafları Eğitim-Sen ile Milli Eğitim Bakanlığı'dır. Taslak 12 bölüm ve 87 maddeden oluşmaktadır. Bölüm başlıkları şunlardır: Taraf-Amaç-Kapsam-Yürürlük; Tarafların Karşılıklı Hak ve Yükümlülükleri; İşe Alınma, Sınavlar, Atamalar, İşten Ayrılma ve Kıdem Tazminatı; Çalışma Şartları; Ayrımlar, Fazla Çalışma Ücreti ve Tazminatlar; Sosyal Haklar; İzinler; İş Güvenliği ve İş Sağlığı; Eğitim; Disiplin Hükümleri; Hasar ve Zararların Tazmini; Çeşitli Hükümler.

Bu taslakta toplu iş sözleşmesinin amacı şu şekilde belirtilmiştir:

"Madde 4- Toplu İş Sözleşmesinin Amacı

Bu toplu iş sözleşmesinin amacı; üyelerin sosyal, ekonomik ve kültürel düzeylerini yükseltmeyi, ekonomik, demokratik, hukuksal, sosyal, özlük ve mesleki hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi; eğitimin içeriğinin ve uygulama süreçlerinin demokratikleştirilmesini; çalışanların sendikâl örgütlülükleri sayesinde işsiz kalma korkusu olmadan, geleceğe güvenle bakmalarını sağlayacak taraflar arasında doğabilecek farklılıkları çözmeyi amaçlamaktadır."

Toplu sözleşme taslağında ekonomik, sosyal ve demokratik haklar eşit ağırlıkta ele alınmıştır. Örneğin, işe alınmalarda sınav kurulları, atamalarda ve yer değiştirmelerde atama ve yer değiştirme komisyonları, disiplin kurulları gibi işveren ve sendikânın eşit temsilci ile katılacağı kurullar hem çalışanların çalışma koşullarını hem de eğitimin yönetimini demokratikleştirmeyi amaçlamaktadır.

Beşinci Bölümde eğitim çalışanlarının aylıkları, fazla çalışma ücretleri ve tazminatları düzenlenmiştir. Bu bölümde yer alan maddelerin önemi, bugüne dek devletin tek yanlı belirlediği ücret sistemine alternatif bir sistem oluşturma çabasıdır. Bu yeni sistemde göstergeler ve katsayılar yeniden düzenlenmiş, çalışanların ücret dengesizliği giderilmeye çalışılmıştır. Kuşkusuz daha doğru bir ücret sistemi gerek bilimsel çalışmalar gerekse yapılacak tartışmalarla oluşturulacaktır.

Toplu sözleşme taslağı nihai biçimini almış değildir. Sendikamızın toplu sözleşme sürecinde de üyelerimizin söz ve karar sahibi olabilmeleri sendikâl demokrasinin bir gereğidir. Bu nedenle şube ve temsilciliklerimizde oluşturulacak toplu sözleşme komisyonlarının mevcut taslağı ciddi bir şekilde gözden geçirmeleri, değişiklik önerileriyle taslak daha da geliştirecek ve örgütümüzün ortak taleplerini içerecektir.

Önümüzdeki süreçte sekreterliğimizin ve üyelerimizin görevi toplu sözleşme taslağını nitelik açısından geliştirmek, üyelerimizin toplu sözleşme bilincini arttırmak, fiili toplu sözleşme ve grev süreçlerini başlatmaktır.

Eğit-Sen Genel Merkez'i olarak geçtiğimiz dönemde yaptığımız çalışmaların Giriş yazısında belirttiğimiz çerçeve içerisinde, kongremize katılan tüm delege arkadaşların değerlendirmelerine, görüş ve önerilerine sunuyoruz.